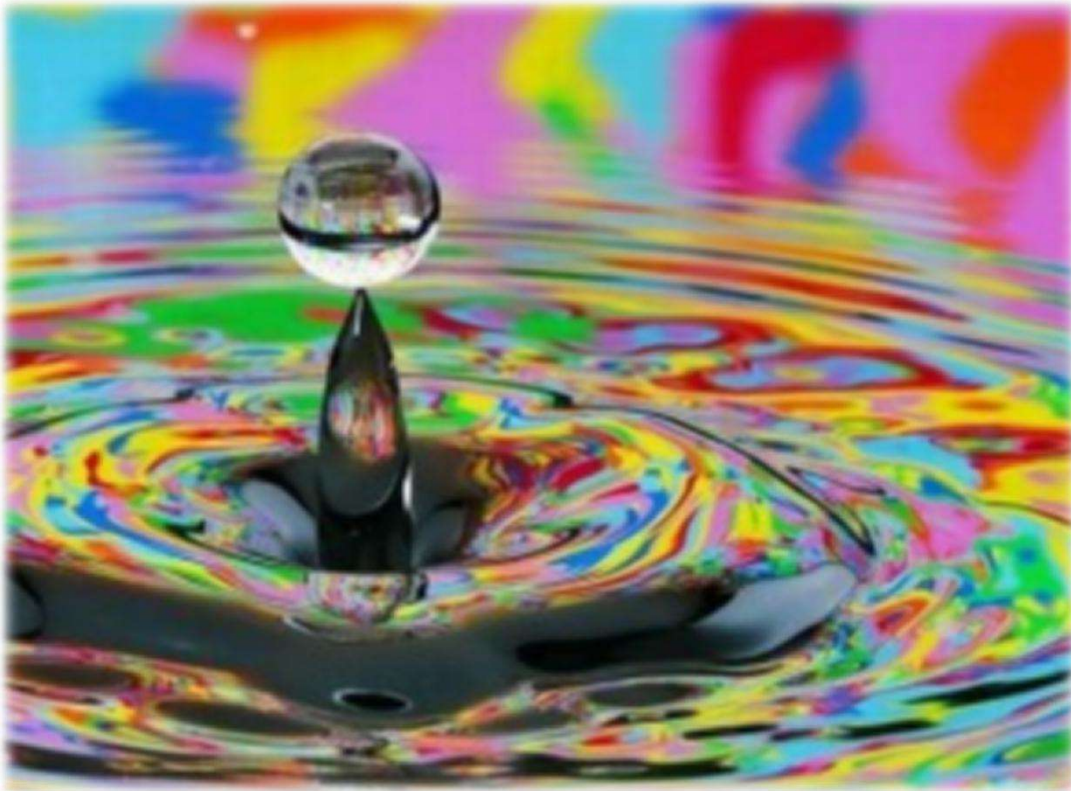

**MORFOLOGIA ȘI SINTAXA
IMAGINII
ELEMENTE DE LIMBAJ PLASTIC**

Prof. Bodale Ioana Simona

Colegiul de Arte "Sabin Drăgoi" Arad

CULORILE ÎN JURUL LUMII

Semnificația și
simbolistica culorilor

CE ESTE CULOAREA?

*moartă (...).
lumi....”*

„Culoarea este via ță, fiindcă o lume fără culoare se înfă țișează

Lumina ne dezvăluie, prin culori, sufletul viu al acestei

Johannes Itten, Art de la couleur, Dessain et Tobra, Paris, 1973

Culoarea este, pur și simplu, lumină. Culoarea este lungimea de undă ale luminii care călătorește dinspre Soare spre noi, reflectată de obiecte.

Primele noțiuni generale despre culoare pleacă de la spectrul luminii albe, studiat de Isaac Newton în secolul al XVII-lea. Acesta a descoperit că o rază de soare care trece printr-o prismă de sticlă poate să descompună lumina în toate elementele ei componente.

Newton a divizat această gamă a luminii în șapte culori: roșu, oranj, galben, verde, albastru, indigo și violet, și și-a botezat curcubeul cu denumirea "spectrul culorilor", de la termenul latinesc *spectrum*, *spectre*, care înseamnă "a privi, a vedea".

Newton a ales șapte culori, întrucât grecii antici credeau în existența unei relații între culori și cele șapte note muzicale, sistemul solar (șapte planete, șapte ceruri) și cele șapte zile ale săptămânii.

De-a lungul istoriei toate culturile și civilizațiile au fost interesate de culori. Din zorii civilizației până în zilele noastre, culorile ne-au fascinat și ne-au nedumerit, ne-au uimit și ne-au umplut de încântare.

Înainte de a fi date și semnificații descoperite și atribuite de om culorilor, acestea sunt purtătoare ale unor informații afective care le premerg pe cele semantice și estetice.

SEMNIFICAȚIA CULORILOR

Valențele afective ale culorilor pot exprima și comunica o gamă întreagă de stări sufletești, așa cum reciproca fiind valabilă, numeroase stări sufletești se pretează unei transpuneri cromatice.

Este ceea ce Ștefan Luchian surprindea în cuvintele: „*Noi vedem cu ochii, dar pictăm cu sufletul*”

ROȘU

- Roșul este culoarea optimistă, vitală, a acțiunii, fierbințelii, mișcării, luptei, vieții pasionale.
- Este culoarea cea mai expresivă, extrovertită, legată de o viață plină, de curaj și sacrificiu, dragoste, sentimente puternice și activități pasionante.
- Acțiunea primară a roșului este aceea de a determina răspunsuri fizice.
- Roșul ne crește ritmul cardiac și ne accelerează pulsul - ceea ce poate să ne dea impresia că timpul trece mai repede în realitate.

ORANJ

- Oranjul este luminos, aprins, culoarea caldă a focului și soarelui.
- Nu este atât de agresivă și de pasionată ca și roșul, dar reprezintă un stimulent emoțional, fiind o culoare veselă, plăcută.
- Oranjul exprimă relaxare și are un caracter jucăuș, stimulează interacțiunile sociale și conversațiile prietenoase.
- Toate tonurile de oranj au aceeași semnificație și influență, dependente doar de componentele dominante (galbenul sau roșul).

GALBEN

- Galbenul este una din culorile primare psihologice și relaționează cu emoțiile și cu sistemul nostru nervos. Galbenul poate să potențeze respectul de sine.
- Galbenul este culoarea soarelui, a luminii și a optimismului, înviorează, activează și eliberează temerile.
- Menține vigilența, stimulează concentrarea, simbolizează creativitatea și inteligența.

VERDE

- I se spune și culoarea sănătății. Verdele ne inspiră, la un nivel primitiv, siguranță. Unde există verde , există și mâncare și apă, adică există viață.
- Verdele se poziționează la mijlocul spectrului culorilor și, prin urmare, este odihnitor și transmite impresia de echilibru și de armonie.
- Pe de o parte poate să reprezinte trezirea la viață, pe de alta poate să simbolizeze putreziciunea și dezintegrarea.

ALBASTRU

- Culoarea albastră face parte din culorile primare. Culoarea opusă ei este culoarea galbenă, amestecul acestor două culori are ca și rezultat culoarea verde, care combină calitățile ambelor culori. În natură este larg răspândită în cerul azuriu, care se reflectă în apă.
- Albastrul simbolizează: înțelepciune, inteligență, imortalitate, infinitate, adâncime, superioritate, spiritualitate, misticism. Asociațiile psihologice: claritate, prospețime, facilitate (culoarea atmosferei), transparentă, lejeritate, distanță, liniște.
- Efectele fiziologice ale albastrului: calmează ritmul cardiac, încetinește ritmul aparatului respirator, calmează, stimulează activitatea mentală, introspecția, direcționează către interior - i se spune culoarea liniștei și odihnei.

VIOLET

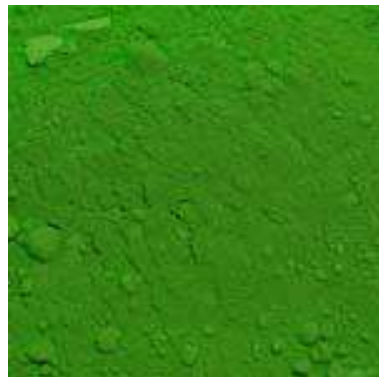

- Culoarea violet reprezintă combinația dintre puterea, energia și forța roșului și integritatea și onestitatea albastrului.
- Violetul îl asociem cu conștiința spirituală și cu reflecția. Culoarea violet face legătura cu planul superior, cu universul și cu ceea ce se află dincolo de el.
- Este culoarea contemplației și a căutării adevărului.

CULORILE ÎN LUME

Simbolistica culorilor conține elemente universal valabile, dar și trăsături distincte și conotații de ordin religios și cultural.

Culorile pot să aibă diverse înțelesuri în funcție de locul unde te afli în lume. Fiecare popor, fiecare cultură, civilizație având propriul dicționar de simboluri.

ROȘUL ÎN LUME

Prima referință la această culoare datează din epoca fierului. Omul de Neanderthal folosea oxidul de fier pentru a reda culoare caldă a sângelui și a vieții atât în arta rupestră, cât și în ritualul înmormântării.

În Egiptul antic roșul era în primul rând culoarea haosului și a tulburării - culoarea deșertului. Prin relația sa cu deșertul, roșu a devenit culoarea zeului Seth, zeul tradițional al haosului, și a fost asociat cu moartea.

Avea însă și o conotație pozitivă fiind și culoarea vieții și a protecției - derivată din culoarea sângelui și puterea de foc a vieții. Prin urmare, a fost folosit în mod obișnuit pentru amulete de protecție.

Pentru asiatici roșul simbolizează norocul, prosperitatea, bucuria, sărbătoarea, viața lungă.

- În China, simbolizează viața lungă și norocul, prosperitatea și șansa și este culoarea purtată în mod tradițional de mirese. De asemenea, este culoarea Anului Nou chinezesc, când oamenii le dăruiesc apropiaților plicuri roșii în care pun bani.
- În timpul dinastiei Chou (1050 - 256 î. Hr) roșul era considerat drept culoare sacră, dătătoare de viață - de aici și steagurile roșii comuniste de mai târziu.
- Roșul este asociat focului, verii și punctului cardinal sud, dar și norocului și averii.
- În folclorul chinez se vorbește despre bestia Nian care se hrănea cu oameni, dar se speria de zgomote puternice și culoarea roșie. Roșul reprezintă culoarea zeilor fericirii.

În India, roșul reprezintă puritatea și spiritualitatea, creativitatea, viața și energia. Un semn roșu pe frunte aduce noroc. Când femeile se mărită, își colorează cărarea din păr cu roșu.

În Creștinism roșul reprezintă culoarea sângelui, a jertfei.

În Biserica catolică roșul reprezintă sărbătoarea. La creștinii ortodocși, ouăle de Paște sunt vopsite în roșu. Culoarea reprezintă sângele jertfei lui Hristos și a martirilor, a iubirii și a focului de Rusalii al Sfântului Duh.

- În culturile occidentale, roșul simbolizează energia, pasiunea, acțiunea, dragostea și pericolul, dar și frumusețea.
- *Le Roman de la Rose* - un poem francez scris în secolul al XIII-lea, a reprezentat una din primele asocieri realizate între iubire și roșu. De aici, simbolul a fost preluat în secolul al XIX-lea de poeții francezi și britanici pentru a cimentea relația dintre roșul trandafirului și sintagma „te iubesc”.
- Ca simbol cromatic politic este asociat comunismului și revoluției în țările est -

ORANJUL ÎN LUME

În Egiptul Antic artiștii foloseau oranjul pentru a picta mormintele iar mai târziu, acesta a devenit culoarea manuscriselor.

În culturile occidentale oranjul reprezintă toamna, recolta, căldura și vizibilitatea.

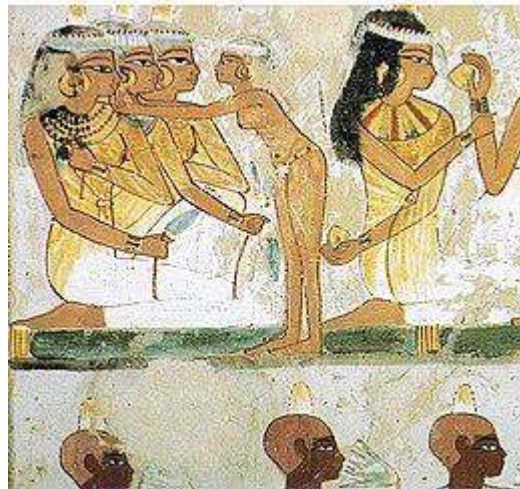
În culturile orientale simbolizează dragostea, fericirea, umilința și sănătatea.

- În Confucianism oranjul era culoarea transformării. Astfel, în China și India culoarea și-a luat numele de la șofran - cel mai fin și mai scump colorant din Asia. Conform confucianismului, existența este guvernată de interacțiunea principiului activ masculin (Yang) și principiul pasiv feminin (Yin). Cum galbenul era culoarea perfecțiunii și a nobilimii, iar roșu era culoarea fericirii și a puterii, combinația celor două era comparată cu lumina și focul, spiritualitatea și senzualitatea (două forțe opuse, dar cu adevărat complementare). Așa devine interacțiunea celor două - oranjul - culoarea transformării.
- În Budism oranjul este culoarea spiritualității și a păcii. Buda însuși purta robe de culoare oranj.

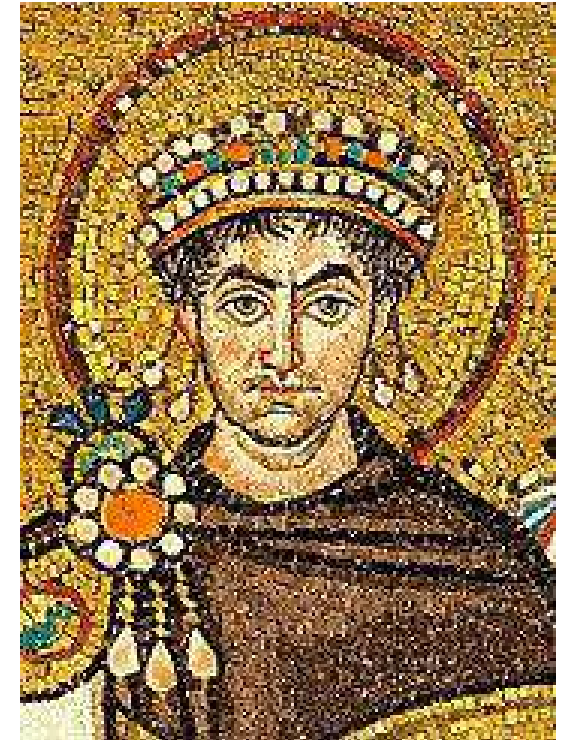
GALBENUL ÎN LUME

Galbenul auriu este adesea atribuit dragostei de cunoaștere, astfel că în simbolistica alchimică indică o treaptă a transformării materiei în „piatra filosofală”

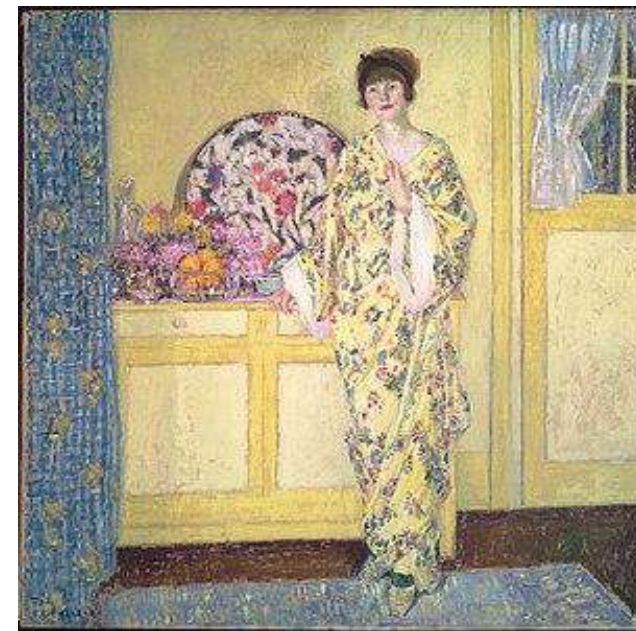
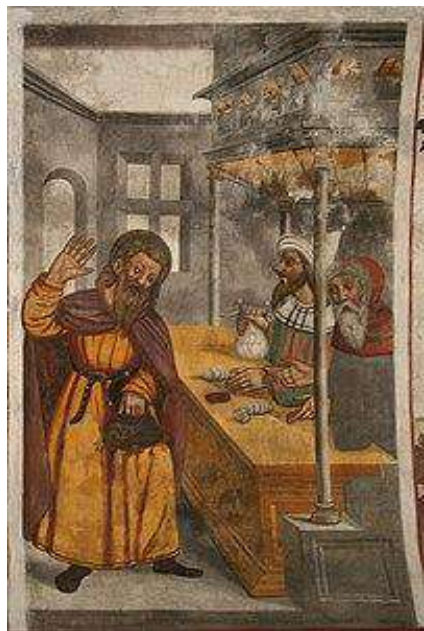
În Egiptul Antic este culoarea doliului și a tristeții din cauză că e asociat cu aurul, care reprezintă viața eternă.

- În cultura chineză, este culoarea fericirii, a gloriei și a înțelepciunii. Galbenul este asociat cu pământul și centrul ca direcție, fiind o culoare specifică împăraților dinastiei Ming și Qing. Primul împărat al Chinei a fost numit Împăratul Galben.
- În Islam, culoarea aceasta simbolizează înțelepciunea, în timp ce în Europa Medievală reprezenta rațiunea.

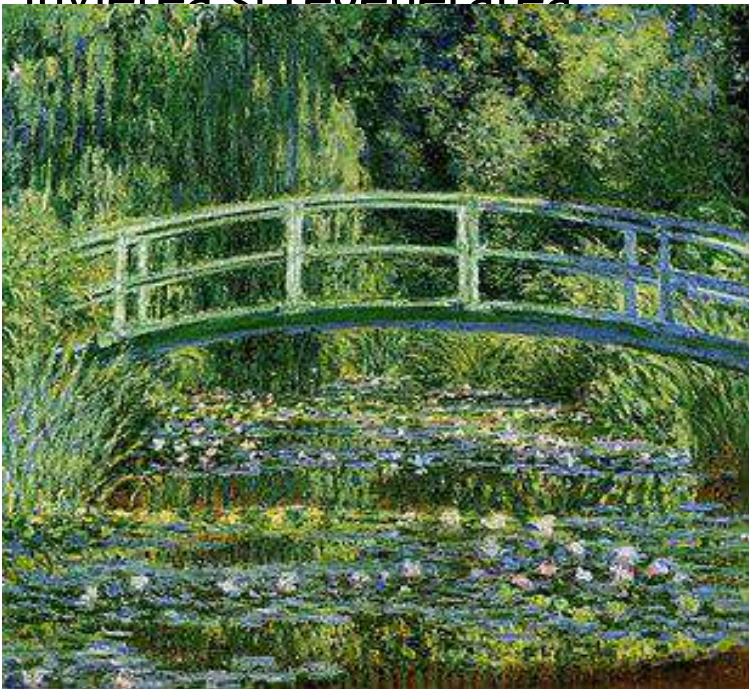
- În culturile occidentale galbenul a fost asociat încă din cele mai vechi timpuri soarelui și abundenței dar este și culoarea lașității, slăbiciunii și a înșelăciunii. Mai ales în Germania și Franța este culoarea geloziei.

- Goethe spunea despre această culoare că este veselă, vie și liniștitoare, dar se poate transforma într-una neplăcută. Galbenul strident este asociat cu invidia și gelozia.

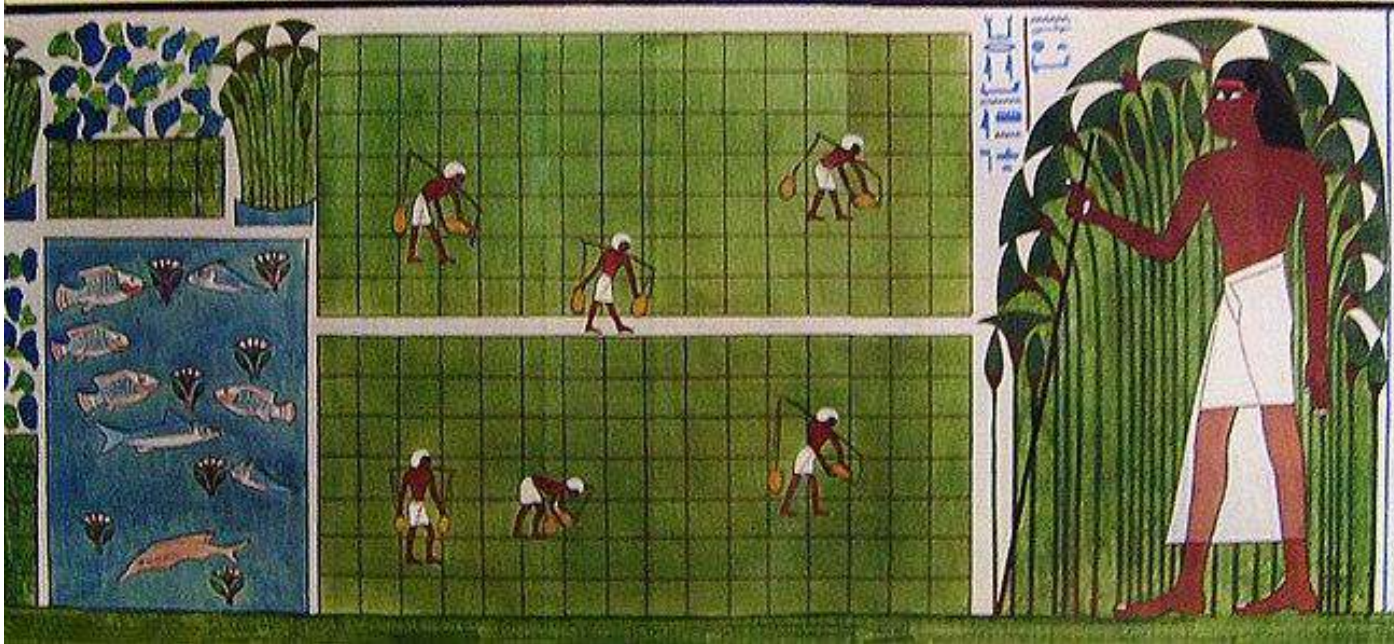

VERDELE ÎN LUME

În general verdele este o culoare ce simbolizează siguranța și protecția, multe din religii asociind-o cu învierea și regenerarea

În Egiptul Antic verdele a fost simbolul regenerării și al renașterii, al culturilor posibile prin inundarea anuală a Nilului.

Zeul Osiris, zeul vieții de apoi, era înfățișat în mod tipic cu o față verde, deoarece verdele era simbolul unei bune

- În simbolistica creștină culoarea verde este percepută ca fiind „la distanță egală de albastrul cerului și roșul iadului“ și este culoarea pământului, a vieții fizice.
- Crucea lui Iisus Hristos a fost adesea reprezentată ca fiind de culoare verde și reprezenta speranța mântuirii.
- Sfântul Graal este verde ca smaraldul, iar tronul Judecării de Apoi este descris ca fiind din jasp verde (Apocalipsa, Ioan, 4:3).
- Smaraldul este considerat leac puternic împotriva tuturor durerilor și bolilor.

- În Anglia, Shakespeare a asociat pentru prima dată verdele ideii de gelozie și invidie, prin expresia „monstrul cu ochii verzi” în opera sa Othello.
- Șarpele din Grădina Edenului era verde. Din acest motiv trubadurii asociau culoarea verde ideii de iubire.
- Tot în aceeași perioadă, femeile necăsătorite purtau verde pentru a-și exprima deschiderea spre iubire și cununie.
- În Irlanda verdele este culoarea norocului.

În Orientul Mijlociu, verdele reprezintă fertilitatea, norocul și bogăția, fiind considerată culoarea tradițională a islamului. Verdele a fost culoarea preferată a profetului Mohamend și este culoarea Paradisului.

În China verdele simbolizează zeul antic al vegetației. Piatra verde de jad în China simbolizează virtutea și frumusețea. Dragonului verde îi sunt asociate simbolul Yin, mercurul și apa, iar tigrului alb simbolul Yang, plumbul și focul.

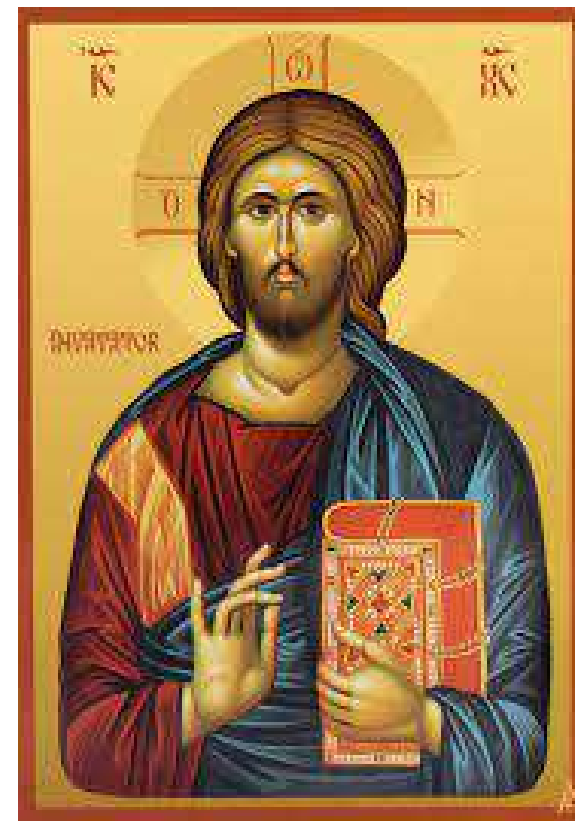
Ca simbol cromatic politic verdele desemnează curentele alternative ce urmăresc întoarcerea la traiul simplu, natural, ecologic, prietenos cu mediul.

ALBASTRUL ÎN LUME

- Albastrul este un simbol al tuturor lucrurilor legate de spiritualitate.
- Mantia Fecioarei Maria, ca și a zeului scandinav Odhinn, este albastră.
- Și Iisus are reprezentări cu veșminte albastre.

Fiind culoarea cerului, a fost asociată încă din vechime cu Zeul Cerului, Ammon, în Egiptul Antic.

- Albastrul predispune la meditație, motiv pentru îndeamnă la relaxare spirituală.
- În America de Nord și în Europa, albastrul este sinonim cu încrederea, securitatea și autoritatea, fiind considerată o culoare pașnică, liniștitoare, a loialității și a lucrurilor misterioase.
- Poate reprezenta, de asemenea, și tristețea și este asociat cu o stare sufletească apăsătoare, de unde și expresia "feeling blue" (să fi trist).

- În culturile orientale, albastrul simbolizează nemurirea.
- În Iran, albastrul, turcoazul și verdele simbolizează paradisul.
- În Hinduism, albastrul este puternic asociat cu Krishna, care întruchipează iubirea și bucuria divină.
- În unele țări, albastrul simbolizează vindecarea și respingerea răului. Amuletele în formă de ochi albastru, despre care se crede că protejează împotriva deochiului, sunt întâlnite în Turcia, Grecia, Iran, Afganistan și Albania.

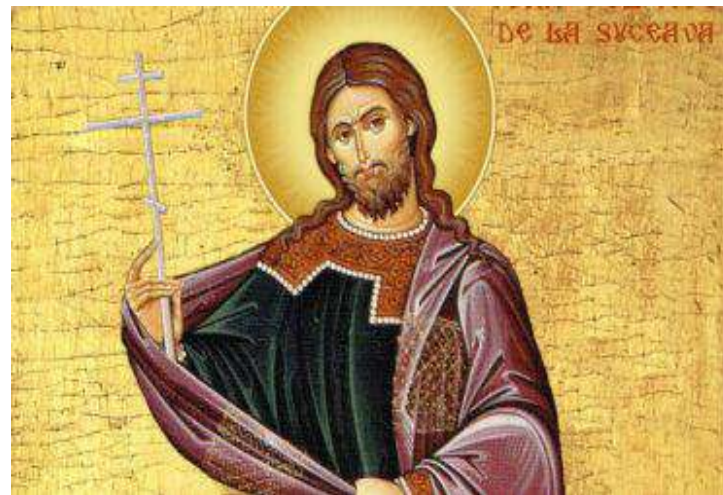

În China antică există o atitudine contradictorie cu privire la această culoare: pe de-o parte există o reprezentare a strigoilor și demonilor ca având chip albastru, dar pe de altă parte albastrul reprezintă drumul învățatului care se dedică în totalitate studiului. Mai mult, chinezii nu au un cuvânt care să definească albastrul. „Lan” înseamnă, de fapt, indigo - culoarea hainelor de lucru. Îmbrăcămintea albastră este considerată ca fiind aducătoare de nenorociri, la fel și ochii albaștri.

VIOLETUL ÎN LUME

Culoarea este asociată cu averea, spiritualitatea și noblețea din
întreaga lume.

Ca simbol religios, această culoare este asociată penitenței, pocăinței și reculegerii, dar și uniunii dintre înțelepciune și iubire. Imaginile care redau patimile lui Hristos îl înfățișează pe Mântuitor într-o mantie purpurie.

De asemenea, violetul a fost menționat în Vechiul Testament, în Cartea Exodului, unde Dumnezeu îi poruncește lui Moise să îi facă pe israeliți să îi aducă o jertfă care să includă o pânză albastră, violet și stacojie pentru a fi utilizată în perdelele cortului și în veșmintele preoților.

- În Occident violetul este culoarea regalității. Culoarea violet a fost obținută prima dată din secreția corpului a două specii de melci marini (care erau de altfel extrem de costisitori). Era nevoie de 12000 de melci ca să obții puțin peste un gram din această culoare.

- Romanii au fost cei care au impus violetul ca simbol al statutului social. Iulius Cezar că nimeni altcineva, în afară de el, nu avea voie să poarte această culoare.

- În China violetul reprezintă trezirea spirituală, vindecarea fizică și mentală, puterea și abundența.
- În Japonia, aceasta este culoarea abundenței, a bogăției și, implicit, a aristocrației. Numai călugării budiști de rang înalt aveau robe purpurii, culoarea semnificând bogăția și poziția socială.

- În Brazilia și Thailanda însă este culoarea doliului.
- Violetul a fost culoarea doliului și pe timpul Dinastiei Tudorilor, sicriul Elisabetei I fiind acoperit cu catifea violet.
- De-a lungul timpului violetul a fost asociat comunităților LGBT- este simbolul homosexualității și al bisexualității.

BIBLIOGRAFIE

- Dima, Victor, *Educație plastică, manual pentru clasa a VI-a*, Editura Teora, 1998
- Marian, Doina, *Educație plastică: manual pentru clasa a IX-a*, Editura Economica-Preuniversitară, 2004
- Mihăilescu, Dan, *Limbajul culorilor și al formelor*, Editura științifică și enciclopedică, 1980
- Biederman, Hans, *Dicționar de Simboluri*, Editura Knaur, Munchen, 1998
- Heller, Karen, *Psihologia culorilor*, Editura Baroque Books & Arts, București, 2019
- Miller, Judith, *Culorile*, Editura Aquila, Oradea, 1993

Webografie:

- <https://ro.wikipedia.org/wiki/Portocaliu>
- <https://gratielavlad.ro/limbajul-culorilor/>
- https://adevarul.ro/locale/ramnicu-valcea/semnificatiile-culorilor-glob-simbolizeaza-iran-albastrul-turcoazul-verdele-puse-loc-1_5ab5192edf52022f75ef0b73/index.html